

ĐƯỜNG HẦM Ê-XÊ-CHIA

Kyle Butt, D.Min.

Sách 2 Các Vua kể về câu chuyện của Vua Ê-xê-chia, một trong số ít vị vua của Giu-đa cổ đại đã làm "điều ngay thẳng trước mắt Đức Chúa Trời, theo mọi điều mà tổ phụ ông là Đa-vít đã làm" (2 Các Vua 18:3). 2 Các Vua 20:20 chép rằng: "Các việc khác của Ê-xê-chia, tức là mọi quyền thế của ông, và cách ông đào một cái hồ chứa nước và một đường hầm, rồi dẫn nước vào thành, há chẳng đã chép trong sách sử ký của các vua Giu-đa sao?" Sau đó, chúng ta đọc trong 2 Sử ký 32:30 rằng "Ê-xê-chia này cũng chặn cửa thoát nước của Thượng Ghi-hôn, và dẫn nước bằng đường hầm đến phía

"THUỘC NHÀ ĐA-VÍT"

Vua Đa-vít là một trong những người nổi tiếng nhất trong toàn bộ Kinh thánh. Với sức mạnh to lớn của Đức Chúa Trời đằng sau, ông đã giết một con gấu và một con sư tử để cứu đàn cừu của cha mình và đánh bại một gã khổng lồ độc ác chỉ bằng một hòn đá. Kinh thánh nhắc đến Đa-vít **1.048** lần. Ông đã viết 73 bài thánh ca, và ông là nhân vật chính trong khoảng 62 chương của Cựu Ước. Bất kỳ ai đã từng đọc Kinh thánh đều biết về Đa-vít—một người "theo lòng Chúa" (1 Sa-mu-ên 13:14).

Tuy nhiên, trong nhiều năm, không có bằng chứng khảo cổ nào chứng minh Đa-vít tồn tại. Một số người nghĩ rằng người Y-sơ-ra-ên chỉ bịa ra

tây của Thành Đa-vít. Ê-xê-chia thịnh vượng trong mọi công việc của mình." Hai câu này cho chúng ta một cơ hội tuyệt vời để xác minh tính chính xác của Cựu Ước. Nếu Ê-xê-chia thực sự đào một đường hầm bên dưới thành Giê-ru-sa-lem, thì chúng ta có thể tìm thấy một số bằng chứng về điều đó. Rốt cuộc, một đường hầm lớn bên dưới Giê-ru-sa-lem phải dễ phát hiện. Có khám phá khảo cổ nào chứng minh câu chuyện này không?

Thật vậy. Một nhà khảo cổ học tên là Randall Price đã viết một cuốn sách có tựa đề *The Stones Cry Out*. Trong cuốn sách đó, ông kể về các nhà khảo cổ học đã tìm thấy đường hầm Ê-xê-chia đào bên dưới thành phố cổ Giê-ru-sa-lem. Trên thực tế, Randall Price đã đưa vào một bức ảnh chụp con gái ông đang đứng trong đường hầm thực tế. Đường hầm rất dễ nhìn thấy đến mức du khách có thể đi bộ qua đó!

Cho đến ngày nay, cách Ê-xê-chia đào đường hầm dài 533 m này qua đá vôi rắn vẫn còn là một bí ẩn. Tuy nhiên, vào năm 1880, một dòng chữ khắc hiện được gọi là "Dòng chữ khắc Siloam" đã được phát hiện, giúp lấp đầy một số thắc mắc. Rõ ràng là hai đội người của Ê-xê-chia, làm việc với những chiếc cuốc, đã đào đường hầm từ hai đầu đối diện và gặp nhau ở giữa. Làm thế nào mà hai đội này gặp nhau ở giữa mà không cần sự trợ giúp của la bàn hiện đại hoặc các thiết bị tương tự khác vẫn chưa được biết. Tuy nhiên, **sự thật rằng Ê-xê-chia đã xây dựng đường hầm này đã được xác minh bằng khảo cổ học. Kinh thánh đã "kiểm tra" hết lần này đến lần khác và vẫn là cuốn sách chính xác nhất từng được viết.**

những câu chuyện về Đa-vít. Họ nghĩ rằng Đa-vít chưa bao giờ thực sự sống. Họ tin rằng cuộc đời của Đa-vít là một tưởng tượng dựa trên những huyền thoại và truyền thuyết. Suy cho cùng, mọi quốc gia đều cần một anh hùng giết chết những người khổng lồ. Người Saxon có Beowulf, người Hy Lạp có Hercules và người Do Thái có Đa-vít. Những hành động táo bạo và hành vi dũng cảm của Đa-vít được cho là bịa đặt.

Nhưng một hòn đá được tìm thấy ở Palestine vào năm 1993 đã thay đổi tất cả. Giáo sư Avraham Biran đang khai quật tại một địa điểm ở miền bắc Y-sơ-ra-ên được gọi là Tel Dan. Tại đó, ông phát hiện ra một **hòn đá 3.000 năm tuổi** được chạm khắc bởi một trong những kẻ thù của Y-sơ-ra-ên.

Hòn đá giải thích rằng Bên-ha-đát, Vua của Đa-mách, đã đánh bại người Y-sơ-ra-ên và bắt giữ nhiều người trong số họ làm tù binh. Nhưng điều đáng kinh ngạc nhất về hòn đá là nó nêu rõ rằng vị vua Y-sơ-ra-ên bị Bên-ha-đát đánh bại là **"thuộc nhà Đa-vít"**. Lần đầu tiên, tên của Đa-vít được xác nhận bởi ngành khảo cổ học.

Nhờ khám phá tuyệt vời này, chúng ta có bằng chứng khảo cổ học cho thấy câu chuyện về Vua Đa-vít không phải là một huyền thoại hay truyền thuyết. Đa-vít đã sống, đúng như Kinh thánh đã nói. Và một lần nữa, Kinh thánh chứng minh là hoàn toàn chính xác trong từng chi tiết.

Đá 3.000 năm tuổi khắc chữ
"thuộc nhà Đa-vít".

Tảng Đá Mô-áp

TẢNG ĐÁ MÔ-ÁP

Viết về một tảng đá được tìm thấy cách đây gần 150 năm chắc chắn không phù hợp với mục "tin tức" của một tờ báo. Trên thực tế, kể từ năm 1868, đã có nhiều bài viết về tảng đá này. Nhưng sự thật là, nhiều người thậm chí còn không biết đến sự tồn tại của nó. **Tảng đá Mô-áp rất quan trọng vì nó giúp chứng minh rằng Kinh thánh luôn đúng.**

Tảng đá Mô-áp được một nhà truyền giáo tên là F. Klein tìm thấy vào năm 1868. Khi ông lần đầu tiên nhìn thấy tảng đá bazan đen, nó cao khoảng 1 m và rộng 0.6 m. Khi nghe về sự việc bất ngờ của Klein, một học giả người Pháp tên là Clermont-Ganneau đã đi đến để xem tảng đá. Sau đó, ông đã thực hiện việc in dấu vết của những chữ viết trên bề mặt của tảng đá. Từ thời điểm đó, không ai thực sự biết điều gì đã xảy ra với tảng đá. Bằng cách nào đó, tảng đá đã bị vỡ thành nhiều mảnh. Các mảnh vỡ đã được rải rác khắp thế giới, nhưng khoảng hai phần ba của

tảng đá ban đầu đã được tìm thấy và hiện đang được trưng bày tại Louvre bảo tàng nổi tiếng ở Paris.

Chữ khắc trên đá cung cấp một bằng chứng chứng minh tính chính xác của Kinh thánh. **Mê-sa, vua của Mô-áp, đã cho khắc đá vào khoảng năm 850 trước Công nguyên** để kể về nhiều cuộc chinh phạt của mình. Ông kể về những vùng đất mà ông đã chiếm lại từ Y-sơ-ra-ên. Trong những chữ viết của tảng đá, dài hơn 30 dòng và chứa khoảng 260 từ, Mê-sa đề cập rằng Ôm-ri là vua của Y-sơ-ra-ên đã áp bức Mô-áp. Khi chúng ta xem Kinh thánh, chúng ta thấy rằng 1 Các Vua 16:21-28 cung cấp cho chúng ta thông tin tương tự. Hơn nữa, cả tảng đá Mô-áp và 2 Các Vua 3:4-6 đều nói rằng Mê-sa là vua của Mô-áp. Bia đá cũng nêu tên bộ tộc Y-sơ-ra-ên của Gát và Chúa của Y-sơ-ra-ên, Yahweh, hai cái tên mà Kinh thánh thường đề cập. **Một lần nữa, khảo cổ học giúp chúng ta thấy rằng những người viết Kinh thánh chỉ viết những điều là sự thật.**

PHI-LÁT—MẤT VÀ TÌM THẤY

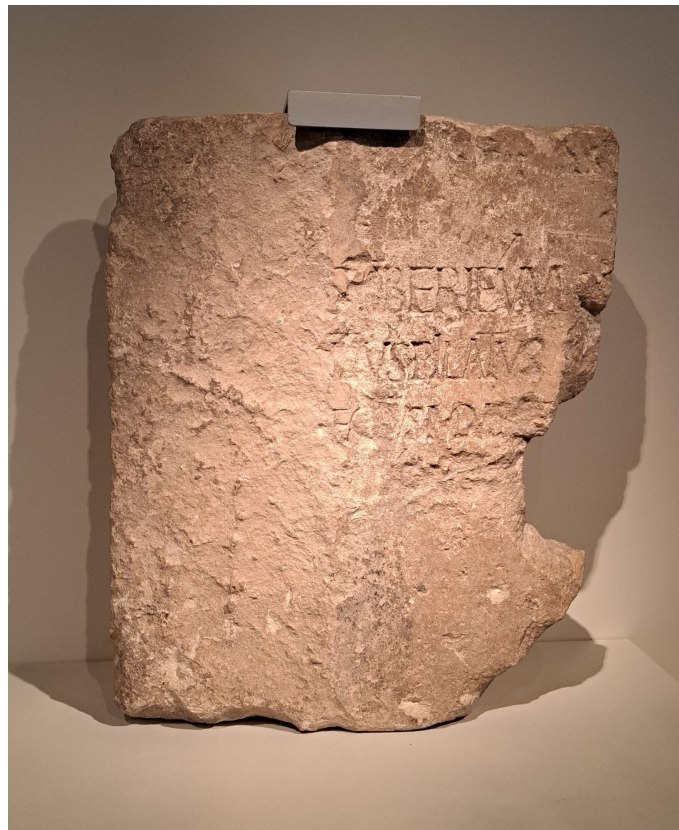
Những ngày cuối cùng của cuộc đời Chúa Giê-su là những ngày bi thảm nhất trong lịch sử loài người. Những người đàn ông và phụ nữ tàn nhẫn chế giễu Ngài, khạc nhổ vào Ngài và đánh Ngài. Giữa tất cả bạo lực, có một người đàn ông có quyền ngăn chặn mọi sự tra tấn. Một người đàn ông có thể gọi quân lính La Mã ra và cứu Đấng Christ khỏi bị đóng đinh. Tên của ông là **Bôn-xơ Phi-lát**. Ông là viên chức La Mã cai quản vùng Giu-đê vào thời điểm Đấng Christ chết. Câu chuyện về sự đóng đinh khó có thể được kể mà không nhắc đến Phi-lát. Ba lần Phi-lát nói rằng Chúa Giê-su vô tội và không đáng chết. Vợ của Phi-lát đã gửi cho ông một lời nhắn trong phiên tòa xét xử Chúa Giê-su. Bà bảo ông không được liên quan gì đến cái chết của Chúa Giê-su vì Đấng Christ là một người công chính. Tuy nhiên, mặc dù Phi-lát biết Chúa Giê-su vô tội, ông vẫn kết án tử hình Ngài.

Mặc dù Kinh thánh có nhắc đến Phi-lát nhiều lần, nhưng tên của ông không được tìm thấy trong số

các bằng chứng khảo cổ học. Trong hàng trăm năm, không có dòng chữ khắc trên đá hoặc bằng chứng vật lý nào khác có tên của Phi-lát. Liệu những người viết Tân Ước có bịa ra câu chuyện về Phi-lát không? Họ chỉ đơn giản là cố gắng làm cho câu chuyện về Chúa Giê-su trở nên thú vị hơn đối với độc giả? Liệu các tài liệu Tân Ước có sai về Phi-lát không?

Không, các tác giả Tân Ước không sai. Họ đã tường thuật các sự kiện lịch sử đúng như chúng đã xảy ra. Năm 1961, một nhóm khảo cổ người Ý làm việc tại Caesarea đã tìm thấy một tấm bia đá cao 0.8 m, rộng 0.6 m và dày 20 cm. Trên tấm bia đá này, hiện được gọi là **“Bia khắc Phi-lát”**, là phần còn lại của danh hiệu đơn giản này: “Bôn-xơ Phi-lát, Tổng đốc xứ Giu-đê”—gần giống với danh hiệu được trao cho ông trong Luca 3:1. Sau đó, đây lại trở thành một phát hiện nữa nhắc nhở chúng ta rằng chúng ta càng khám phá quá khứ, chúng ta càng khám phá ra sự thật—**Kinh thánh thực sự là Lời của Chúa**.

“Bia khắc Phi-lát”

MỘT SẢN PHẨM PHÁT HÀNH HẰNG THÁNG CỦA VBI PRESS

Tổng Biên Tập: Nguyễn Thanh Tuấn

Phó Biên Tập: Trần T. Hồng Ngọc

MỌI ĐÓNG GÓP XIN LIÊN HỆ: lienhe@vbi.edu.vn

090-999-1033—A. Tuấn—www.vbi.edu.vn

ẤN BẢN ĐIỆN TỬ PHÁT HÀNH TẠI: www.tiengnoicuaethat.vn

“Ấy là Ngài mà chúng tôi rao giảng, lấy mọi sự khôn ngoan răn bảo mọi người, dạy dỗ mọi người, hầu cho bày tỏ mọi người trở nên trọn vẹn trong Đấng Christ ra trước mặt Đức Chúa Trời.” (Cô-lô-se 1:28)